

Tęcznik dółkowany
(R. Jaskuła)

Modliszka zwyczajna
(R. Jaskuła)

Trzepla zielona
(R. Jaskuła)

Owady to najliczniejsza grupa nie tylko bezkręgowców, ale i wszystkich zwierząt, licząca na świecie około miliona, a w Polsce ponad 30 tysięcy gatunków. Ich rola w przyrodzie jest kluczowa dla funkcjonowania praktycznie wszystkich lądowych ekosystemów. Owady zapylają tysiące gatunków roślin, oczyszczają środowisko z padliny i odchodów czy stanowią przeważającą część pokarmu wielu ptaków, ssaków, płazów, gadów, a także pająków. Wiele z nich jest również ważną inspiracją dla naukowców czy inżynierów, przyczyniając się do powstawania różnych wynalazków i wielu udogodnień w życiu człowieka.

Zwiększenie chemizacji rolnictwa i leśnictwa, oraz postępująca degradacja wielu siedlisk, wynikająca z działalności człowieka, przyczynia się do drastycznego zmniejszania liczby owadów w Europie i na świecie. Z tego powodu wiele gatunków staje się rzadkimi i zagrożonymi. Między innymi takie owady obejmowane są ochroną gatunkową lub wpisane na światowe, krajowe czy regionalne czerwone listy gatunków ginących i zagrożonych. W Polsce gatunków ginących i zagrożonych wpisanych na Czerwoną Listę jest znacznie więcej (blisko 2200 gatunków) niż tych, które chroni się prawnie (163 gatunki). Aktualna lista owadów chronionych zawarta jest w „Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 roku w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt”.

Bolimowski Park Krajobrazowy jest miejscem występowania co najmniej kilku tysięcy gatunków owadów, w tym minimum 31 gatunków prawnie chronionych. Należą do nich zarówno te faktycznie rzadko spotykane w kraju (np.: modraszek nausitous, modraszek telejus), jak i szeroko rozmieszczone, a nawet pospolite, ale chronione z uwagi na ich pożyteczną rolę także z punktu widzenia gospodarki człowieka (np.: trzmielce zapylające rośliny, drapieżne biegacze czy mrówki rudnica i ćmawa będące swoistymi sanitariuszami lasów). Fakt, że często są to owady o znacznych rozmiarach, pięknie ubarwione, a przez to

Morsznica osowata
(R. Jaskuła)

Modraszek telejus
(K. Nowak)

Pachnica dębowa
(R. Jaskuła)

Obcężnica
(R. Jaskuła)

Smukwa kosmata
(R. Jaskuła)

także łatwo rozpoznawalne sprawia, iż stają się one „gatunkami parasolowymi”. Oznacza to, że chroniąc je wraz z ich siedliskami, w których występują, chroni się również wiele innych gatunków zwierząt, roślin czy grzybów.

WAŻNE DLA CAŁEJ EUROPY?

Gatunki owadów szczególnie cenne z punktu widzenia całej Europy są chronione we wszystkich krajach Unii Europejskiej na mocy Dyrektywy Siedliskowej (Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku, w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory). Gatunki te określa się terminem „naturowych”, a dla ich ochrony często ustanawia się tzw. obszary Natura 2000. W Bolimowskim Parku Krajobrazowym stwierdzono dotychczas siedem takich gatunków, w tym motyle (czerwończyk nieparek, czerwończyk fioletek, modraszek nausitous, modraszek telejus, szlachkoń szafrańcic), ważki (zalołka większa, trzepla zielona) oraz chrząszcza (pachnica dębowa). Niejednokrotnie dla takich gatunków Park stanowi ważną enklawę, np. obszar Natura 2000 „Polany Puszczy Bolimowskiej” chroniący trzy z wymienionych motyli.

DZIAŁANIA SKUTECZNIE CHRONIĄCE OWADY

Aby zwiększyć lub zachować dużą różnorodność gatunkową owadów praktykuje się między innymi:

- » pozostawianie w lasach starych drzew oraz martwego drewna (siedlisko rozwoju między innymi pachnicy dębowej i zimowania drapieżnych biegaczy),
- » używanie naturalnych środków ochrony roślin w uprawach i ogrodach,
- » pozostawianie małych zbiorników wodnych,
- » niewypalanie traw i niepalenie opadłych liści,
- » sadzenie oraz pozostawianie na miedzach, w parkach i ogrodach rodzimych gatunków roślin miododajnych (pokarm dla zapylaczy m.in. trzmieli i motyli),
- » zakładanie domków dla owadów (miejsca rozwoju m.in. pszczoł samotnych i trzmieli).

ISBN 978-83-64899-89-8

Wydawca: Zespół Parków Krajobrazowych Województwa łódzkiego, ul. Solna 14, 91-423 Łódź, tel. 42 640 65 61
info@parkilodzkie.pl, www.parkilodzkie.pl

Konceptcja i opracowanie: Oddział Terenowy Bolimowskiego Parku Krajobrazowego, ul. Batorego 41, 96-100 Skierniewice
tel. 46 833 37 77, e-mail: bpk@parkilodzkie.pl

Opracowanie tekstu: Radomir Jaskuła, Kinga Nowak

Fotografie: Radomir Jaskuła, Kinga Nowak

Współpraca: Wydział Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu łódzkiego, Fundacja „Biodiversitatis”

Skład i druk: Euro Pilot Sp. z o.o., ul. Kanarskiego 3, 01-355 Warszawa
www.europilot.com.pl, tel. 22 664 37 20

Dofinansowano ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi
Łódź 2021

ZESPÓŁ PARKÓW
KRAJOBRAZOWYCH
WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO

Owady chronione i zagrożone Bolimowskiego Parku Krajobrazowego

Polana Strączyńska (R. Jaskuła)

Trzmiel
(K. Nowak)

województwo
łódzkie